

Stefan Merrill Block

EN FORTÆLLING
OM AT GLEMME

ROMAN

*På dansk ved
Ninna Brenøe*

TIDERNE SKIFTER

En fortælling om at glemme
er oversat fra „The Story of Forgetting“
Copyright © 2008 by Stefan Merill Block
Published by arrangement with Sane Töregard Agency AB
Dansk udgave: © Tiderne Skifter, 2010
Forlagsredaktion: Claus Clausen
Sat med Sabon hos BookPartnerMedia, København
Tryk: Specialtrykkeriet, Viborg
ISBN 978-87-7973-377-0

*Oversættelsen er støttet af
Statens Kunstråds Litteraturudvalg*

Tiderne Skifter Forlag
Læderstræde 5, 1. sal 1201 København K
Telefon 33 18 63 90 · Fax 33 18 63 91
E-mail: tiderneskipfer@tiderneskipfer.dk
Læs om forlagets øvrige og kommende udgivelser på:
www.tiderneskipfer.dk

Abel

ENGANG FORELSKEDE JEG MIG I ALTING

Jeg fandt aldrig en måde at fylde tomheden ud på. I månederne efter mit livs store tragedie sprang jeg ud af sengen om morgenen, trak i de tunge støvler og trampede rundt fra rum til rum, mens jeg bumpede ind i alting på min vej. Stilheden var lig med fravær og fraværet var lig med at mindes, ergo var jeg nødt til at lave en masse støj. De møre gulvplanker skreg, når de blev vakt til live, de polstrede stole gav et dumpt brag, når de væltede bagover, væggene slog revner, når man bankede næverne imod dem: små ting, men alligevel en slags trøst, når stilheden ellers, altid, lå og ventede overalt.

Med tiden lærte jeg at dele den op i mindre bidder. Hvis jeg for eksempel efter morgenmaden opdagede, at jeg stod og spidsede ører for at høre min datters stemme omme i haven, eller min bror slæbe fødderne efter sig hen ad gangen, eller Mae stå og dreje på radioen, skød jeg skylden på stilheden, som havde samlet sig foran mig i den skål med havregrød, jeg netop havde tømt, hvorefter jeg jog den bort ved at klirre med skeen mod indersiden af skålen. Indimellem begyndte en ganske særlig slags stilhed, en mere tung og udtalt type end de andre, at sive ud under døren fra det værelse, som havde været min bror og Maes, så jeg var nødt til at storme derind, mens jeg svingede med både arme og ben for at banke den tilbage på plads igen.

Selvom jeg måske aldrig helt har forliget mig med den, begyndte jeg alligevel med årene at få øje på de

muligheder, som stilheden førte med sig. Den var absolut. Det var selve dens gru, men også dens velsignelse. I sig bar stilheden løftet om at kunne absorbere hvad som helst jeg serverede for den: mine vildfarelser, mine savn, selv sandheden.

Men alligevel. Selv hvis ordene flyder direkte fra min mund og ud i glemslen, er den helt fundamentale sandhed om mit liv så simpel, at bare det at formulere det får mig til at føle mig så tåbelig, at jeg næsten ikke kan få mig selv til det:

Jeg var forelsket i min brors kone.

Men det er langt fra historien i sin helhed. Mere præcist udtrykt vil jeg snarere sige:

Engang troede jeg, at min bror betød mere for mig end noget andet nulevende menneske, men jeg tog fejl. Den kvinde han giftede sig med, betød mere for mig, den kvinde som, til tider, så ud til stort set intet at betyde for min bror.

Se lige på mig. Stadig jaloux efter alle de år. Hvorfor skal jeg absolut sammenligne, hvem hun betød mest for? Livet er vel ikke nogen konkurrence, hvor den som føler mest, får mest? Selv de mest uduelige og forrædede mennesker kan bo i store bungalower. Og her er jeg så blevet hængende, overladt til stilheden i et hus, hvor murene smuldrer omkring mig.

Elskede min bror Mae? Måske elskede han hende, men på sin egen måde; jeg ved det ikke. Hun var hans kone, og for ham var det svar nok. Men elskede jeg hende? Ja. Jeg elskede ting ved hende, man ikke ville tro det muligt at elske. For eksempel: Jeg forelskede mig ikke bare i hendes fødder, men også i hendes tæer, der på grund af en medfødt skavank sad side om side i to henrivende skæve rækker.

Men ikke alene det. Jeg forelskede mig i den særlige lyd af hendes fødder, når hun gik. Hvorefter jeg en for en forelskede mig i den distinkte lyd af når hun gik hen over jorden, og på træplanker, og i mudder. Nu her i vores tid er der et

ungt postbud, som må gå med omtrent samme længde skridt som Mae. Jeg ved altid, hvornår mit månedlige eksemplar af *National Geographic* er på vej ind ad brevsprækken, fordi jeg lige med et føler mig helt og aldeles, fuldkommen forelsket.

Den dag kom så, hvor jeg vidste, at jeg var nødt til at træffe en afgørelse, fordi jeg ellers ville kunne finde på at gøre noget alvorligt. Jeg besluttede at koncentrere mig fuldkommen om at studere Mae i færd med de ting, som jeg mente, ville forekomme mig mest frastødende. Jeg spurgte mig selv: Hvad kan allermest få et menneske til at holde op med at være forelsket? Jeg kom frem til, at svaret naturligvis var at se det menneske, man elsker, elske med en anden.

Min brors soveværelse, som engang havde været vores mors soveværelse, lå oppe på første sal. Udenfor står stadig det enorme piletræ med de lange grønne fingre, som lister sig ind og kilder en i ansigtet, hvis man sover for åbent vindue. Og derfor, fordi jeg om aftenen havde forelsket mig i noget, det rent hypotetisk burde være umuligt at forelske sig i, nemlig de klagende lyde Maes mave udstødte, når hun havde spist for meget, besluttede jeg, at jeg simpelthen var nødt til at klatre op i det træ og overvære det eneste i verden, der øjeblikkelig kunne få mig til at holde op med at være forelsket.

Oppe i piletræet, bag bladhanget, sad jeg derefter som en gammel gris af en mand, som den mand jeg måske er blevet i dag, og ventede på at det frygtelige skulle ske. Men i stedet værdigede min bror og Mae ikke hinanden så meget som et blik. De gik bare i seng, lagde sig så langt fra hinanden som muligt, og faldt i søvn. Den efterfølgende aften klatrede jeg, efter at have forelsket mig i Maes måde at afskalle majs, op i træet igen. Og igen skete der ikke andet, end at de sov. I løbet af de næste fem dage forelskede jeg mig i så mange ting, at jeg bad til, at de snart måtte elske med hinanden, ellers vidste jeg virkelig ikke, hvad jeg kunne finde på. Om jeg,

hvis Mae stod og skænkede en kop kaffe til min bror efter morgenmaden, pludselig ville kunne finde på at rejse mig fra min stol og råbe: „Jeg er forelsket i den måde, du skænker kaffe!“

Jeg havde for længe siden højtideligt lovet min mor, at jeg aldrig ville miste besindelsen på grund af kærlighed. Men miste besindelsen var præcis, hvad jeg gjorde.

Fem dage gik, og min bror og Mae havde stadig ikke foretaget sig noget i sengen, som afveg fra dens allermest ked-sommelige formål. På den sjette dag gjorde jeg en ting, jeg vidste, var utilgiveligt. Men jeg troede, at jeg kunne gennemføre mit forehavende i det skjulte, at skammen forbundet med det ville være min og kun min. Eller måske tænkte jeg bare overhovedet ikke. Mens jeg så Mae sove med hovedet vendt over i retning af vinduet, og jeg sad og forelskede mig i den måde, hendes næses runding pressede mod puden, begyndte jeg at røre ved mig selv deroppe i træet.

Dagen efter fandt jeg på en eller anden undskyldning for at gå de fem kilometer ind til byen, og da jeg kom hjem, havde jeg et sjofelt blad med fyldt med detaljerede billeder af mænd og kvinder, der var fuldkommen viklet ind i hinanden, som min bror kunne kigge på. Som inspiration. Jeg påstod, at det var til mig selv, hvilket forekom meget naturligt, da det var længe siden, man havde set mig med en pige. Jeg lod bladet ligge fremme de steder, hvor jeg vidste han ikke kunne undgå at få øje på det. I lang tid bed fisken ikke på krogen, og jeg vidste, at jeg snart ville blive nødt til at gøre noget drastisk. Lige før aftensmaden en dag efter femten nætter i træk, hvor de ikke havde elsket, opdagede jeg, at bladet var forsvundet fra sin hylde ved siden af døren ude i stalden, hvilket fik håbet til at vokse i mig. Men så, få minutter efter, så jeg min bror liste det tilbage på plads igen, mens han troede, at der ikke var nogen, som så ham. Han havde haft det med sig

ud på lokum og jeg forstod derfor, at min plan havde givet bagslag.

Var der ellers noget ved Mae, jeg måske ville kunne finde frastødende? Men jeg havde allerede forsøgt alt. En gang hun var gået på lokum, havde jeg smugkigget ind gennem et hul efter en knast i træet og set hende gøre de ting, hun nu engang skulle, i håb om, at det mest basale hendes krop kunne frembringe, ville virke frastødende på mig. I stedet forelskede jeg mig bare i de lyde, hun udstødte og den måde hun tørrede sig med sine små, formfuldendte hænder. Jeg var et håbløst tilfælde. Jeg forestillede mig de frygteligste ting. Jeg forestillede mig måder at slå min egen bror ihjel på, der ville få det til at ligne et uheld, selvom det ikke var det. Jeg forestillede mig, at jeg kunne bortføre Mae midt om natten for derefter at forklare hende, hvorfor jeg var nødt til at handle, som jeg gjorde. Jeg forestillede mig slet og ret at spørge hende, om hun måske også havde forelsket sig i noget ved mig, og hvis det var tilfældet, om vi måske kunne løbe væk sammen.

Men hver gang kom jeg i tanker om, at det var håbløst. Hvem troede jeg egentlig, jeg var? Jeg var ikke i færd med at forvandle mig til et af den slags mennesker, som kan slå sin egen bror ihjel. Og jeg var bestemt ikke nogen bortfører. Hvorefter jeg tænkte: Og hvad ved jeg overhovedet om, hvad Mae synes om mig?

En eftermiddag jeg sad midt ude i vores vidtstrakte hvedemark, hvor det var muligt at overbevise sig selv om, at alle genvordigheder blot var noget, man forestillede sig, og at hele jordkloden ikke var andet end én eneste blød kakifarvet flade, forsøgte jeg ikke desto mindre at fremmane hypotetiske beviser på Maes sande følelser for mit indre blik.

For nogle år tilbage var Paul begyndt at rejse til Dallas i længere perioder ad gangen, nogle gange op til flere uger. De mange ture hørte dog omsider op, da han en dag havde Mae

med sig hjem. Den første aften sad hun ved siden af mig, mens vi spiste. For at gøre Paul glad sagde hun „Mmmm“ ud igennem næsen, hver gang hun tog en mundfuld, så hendes ånde ramte hårene på mine arme som en mild brise. Tre gange rørte vores knæ hinanden under bordet. Den ene gang i flere minutter.

Jeg skældte mig selv ud: Hvad skulle det måske betyde? Åh, ja. Måske bliver hun, nogle gange, når hun stiller en tallerken aftensmad på bordet og læner sig tungt ind over min ryg, stående et lille ekstra øjeblik. Måske smiler hun, nogle gange, til mig på en konspiratorisk måde, som om vi havde en fælles hemmelighed. Måske ligger hun, nogle gange, når vi læser om aftenen, på sofaen på en måde, så hendes tær stryger mod min hofte. Men nej. For hende er jeg bare den ynkelige, enlige bror. Jeg er den ensomme, klistrende tredjepart i det som ellers ville have været et helt almindeligt ægteskab for to personer. Jeg er den person, der er én for mange, i overskud. Og alting ville være meget nemmere, hvis jeg slet ikke fandtes. Jeg er den person, hun måske har set røre ved sig selv, mens han så hende sove. Og, naturligvis, er min krop stadigvæk, som den altid har været. Jeg er stadigvæk den deforme, den pukkelryggede på grund af den måde knoglerne i min højre skulder og rygrad er filtret ind i hinanden på. Jeg er stadigvæk udelukkende sådan en, man væmmes ved.

Måske overdrev jeg. Overdrev på den måde et enkelt, uopfyldt behov kan koge et helt livs komplicerede sammenhænge og krinkelkroge ned til en utrolig simpel historie, skrevet i selvmedlidenhed, om ens personlige uformåenhed i en verden befolket af de formående. Men jeg kunne ikke lade være. Jeg kunne ikke lade være med at spore de historiske kendsgerninger bag min triste skæbne tilbage til deres oprindelse. Jeg begyndte at tænke på dengang Paul og jeg var børn. Vi var tvillinger. Til at begynde med var der ingen

forskel mellem det, som var os tilsammen og det som alene var mig: Det var den reneste kærlighed, vi måske begge nogensinde ville komme til at opleve, en kærlighed min bror en dag skulle opleve på ny.

En dag lige omkring vores femårsfødselsdag kravlede min bror og jeg sammen ned i det fyldte badekar, vores mor havde gjort klar til os. Pludselig begyndte jorden at rumle, en dyb sprække åbnede sig og min bror blev skilt fra mig for altid. Jeg havde kigget på hans krop. Og derefter var jeg også begyndt at se kritisk ned over min egen krop. Jeg var, for første gang, begyndt at bemærke de ting, som gjorde os forskellige. Deraf mest iøjnefaldende, naturligvis, min pukkel. På et givent tidspunkt havde min brors skulderblad delt sig med en beundringsværdig og fuldkommen symmetri, mens mit havde vokset sig skævt, en forvitret benhob, der holdt min højre arm fanget i et greb som benet hos en ulv i en fælde, der må gnaves af for at generobre friheden. Min pukkel. En del af min krop var for stor, i et ulykkeligt overskud, for altid balancerende deroppe på skulderen, et overskud der var som en meddelelse om fremtidens mangler, om kvinder og jobs og kærlighed og familie der for altid ville være uden for min rækkevidde. Ikke fordi jeg nogensinde bebrejdede eller hadede Paul for det. Snarere tværtimod. Når pigerne fra High Plains flokkedes omkring Paul hver dag efter skole, når hans evner inden for baseball og løb voksede sig legendariske, når Pauls stærke, overlegne krop udførte arbejdet på gården med forbløffende effektivitet (forarbejdede enorme markarealer på ganske få dage, skovlede tonsvis og atter tonsvis af hønsefoder, slæbte over halvtreds liter mælk fra stalden og over til huset ad gangen) ... Paul var selve billedet på den, jeg ville have været, hvis ikke det var for mit skulderblads manglende retningssans. En tanke som var på en gang fortrøstningsfuld og tragisk: Det eneste som stod imellem de tilsyneladende uanede muligheder, som var min brors, og min egen

ensomme skæbne, var en forhindring bestående af knogler og sener på omkring et kilo. En del af mig var i overskud; jeg forsøgte at acceptere den, men holdt i al hemmelighed aldrig op med at opfatte den som et slags forvarsel om en skjult evne, der ville åbenbare sig for mig en gang i fremtiden, et hemmeligt tegn på at jeg måtte besidde i det mindste ét talent, som Paul ikke havde, noget som var mit helt eget. Er sandheden virkelig så grusom og fuld af begær? Er det derfor, at mit livs eneste kærlighed absolut skulle være min brors kone? Er det muligt, at min kærlighed til Mae også var alt mulig andet end kærlighed? Måske. Men dengang var det tilstrækkeligt at sige, at jeg var forelsket.

Jeg kom frem til, at jeg havde to muligheder. Den første var, at jeg kunne begå selvmord, men jeg opdagede hurtigt, at jeg aldrig ville kunne gennemføre det. Når det kom til stykket, ønskede jeg stadig at leve. Jeg kunne ikke engang finde på en nogenlunde fornuftig måde at gøre det på. Den anden, som i virkeligheden var den eneste mulighed, jeg reelt havde, var at rejse. At rejse et hvilket som helst andet sted hen i verden.

Det var aftenen før, jeg skulle af sted. Jeg havde pakket de ting, jeg ville have med og forklaret min bror og den kvinde, jeg ikke kunne bære at elske så højt, som jeg gjorde, at jeg var nødt til at skabe mig mit eget liv og holde op med at være en evig forstyrrelse i deres. Begrundelsen kunne vel være lige så god som alle andre, fordi det samtidig var sandheden. Den aften kravlede jeg, med et sidste lille håb, endnu en gang op i piletræet og betragtede atter min bror og Mae gennemføre deres tavse, triste rutine. Ned i sengen, vende ryggen til hinanden, falde i søvn. Mens jeg knappede bukserne op og studerede Maes ansigt, forsøgte jeg at forestille mig mig selv på vej væk om bord på tog og i busser og biler, eller i store byer som slet ikke lignede det sted, jeg befandt mig. Men i

stedet kom jeg til at forestille mig, at det organ jeg holdt omkring med hånden, var oppe i Mae.

Efter et stykke tid sukkede jeg og gav slip. Mit organ faldt slattent til side som et ynkeligt, fejlernæret og ensomt lille dyr. Jeg lukkede øjnene. Jeg åbnede øjnene. Jeg så ind ad vinduet. Og så. Blev der vendt op og ned på alt.

Mae steg ud af sengen, mens min bror fortsat lå og sov omme bag hende. Hun kom hen til vinduet, og til at begynde med bad jeg til, at hun ikke ville få øje på mig bag alle bladene, hvis jeg sad helt fuldkommen stille. Men hun stirrede direkte ud på mig. Ville jeg have handlet anderledes, hvis ikke jeg havde skullet rejse næste morgen? Måske. Men jeg gjorde nu engang, som jeg gjorde. Jeg stirrede direkte tilbage.

Derefter så jeg hende, ind gennem vinduet, vende rundt og gå ud af værelset, mens jeg forelskede mig i hendes måde at gå på tå. Hun kom listende ud til træet. Jeg kæmpede for at få lukket mine bukser. Så begyndte hun at klatre, og jeg forelskede mig straks i hendes måde at klatre på. Jeg rørte mig ikke ud af stedet. Jeg var lige så ubevægelig som grenene. Og så. Var hun pludselig lige foran mig. Der var så meget jeg gerne ville sige om alle de ting ved hende, som jeg elskede. Jeg kunne ikke sige et ord. Men det kunne Mae.

„Abel,“ sagde Mae. „Lad være med at rejse.“

Og så. Rørte hun ved mig, og jeg tænkte: Måske er jeg slet ikke i overskud, når det kommer til stykket.

Somme tider slår parallellen mig som den mest ætsende og ondskabsfulde vittighed i mine samfulde otteogtres år. Somme tider er det næsten, som om fortællingen om arvesynden bevidst er blevet geniscenesat her på vores lille gård for et moderne publikum med piletræet i rollen som kundskabens træ; Hymens lænker som Guds løftede pegefinger; min egen pukkelryggede, hårede krop fejlanbragt i rollen

— | | —

som frugten dinglede fra grenen; den ynkelige tingest der
ruller slapt fra side til side i min hånd i en kortvarig optræ-
den som slangen; Maes berøring som det forbudte begær, og
mit livs tragedie med en forbløffende naturlighed i rollen
som al menneskelig lidelse, der siden skulle følge.